Elfde jaer. N° 151. Zaterdag, 17 December 1864.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.
» » 8 fr. buiten »
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per lynkregel . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verschendene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger condition.

TONGEREN, DEN 17 DECEMBER.

Aen de lezers van den *Postryder*.

De buitengewoone byval welken de *Postryder* vooral gedurende het afloopend jaer in alle gedeelten der provincie gevonden heeft, het altyd aengroeijend getal onzer inteekenaers, de uitgestrekte plaets welke wy gedwongen zyn aen de aenkondigingen te verleenen, in een woord de welwillendheid met dewelke het publiek de strekkingen van den *Postryder* ondersteunt, heeft ons den pligt opgelegd van alle zorgen aen te wenden om ons blad onder alle opzichten groote verbeteringen te doen ondergaen.

Te beginnen met de aenstaende maend january zullen wy dus, *zonder verhooging van prys*, het formaet van den *Postryder* aenzienlyk vergrooten. Deze vergrooting zal ons toelaten van ons breedvoeriger bezig te houden met de belangens van den landbouw en met binnen en buitenlandsche aengelegenheden welke wy thans te dikwyls moeten verwaerloozen. Ook hebben wy maetregelen genomen om altyd op het spoedigste alle nieuwstydingen te kunnen aenkondigen, de pryzen der granen met de grootste snelheid en nauwkeurigheid op te geven, in een woord om ons blad onder alle oogpunten nuttiger en aengenamer te maken.

Wy twyfelen geenszins of onze lezers zullen ons dankbaer zyn voor de aenzienlyke opofferingen welke wy ons opleggen zonder de minste verhooging van den inschryvings prys. De katholyke lezers zullen onze onderneming ondersteunen, zy zullen ons blad zoeken te verspreiden omdat zy het groot belang der katholyke drukpers in de tegenwoordige omstandigheden begrypen. Men behoeft inderdaed slechts de strekkingen der ongodsdienstige drukpers gade te slaen om te begrypen dat er eene uitgestrekte zamenzweering tegen kerk en priester, tegen religie en goede zeden bestaet. Het is niet genoeg de schandalen te betreuren welke de zoo gezegde liberale dagbladen dagelyks aen hunne lezers opdienen, het is de pligt van elk weldenkend man die schandschriften te bevechten, de goede drukpers te verspreiden en den grond der katholyke provincie Limburg te zuiveren van de zedeverpestende schriften die dezelve onteeren.

De katholyke gezindheid onzer provincie heeft ons genoeg blyken gegeven van verkleefdheid aen de godsdienstige en vaderlandsche grondbeginsels welke de *Postryder* verdedigt om ons toe te laten op hare krachtdadige medewerking te tellen.

De nieuwe wet op 't bedrog in de kiezingen.

De *Moniteur* heeft dezer dagen den tekst afgekondigd van de nieuwe wet op 't bedrog in de kiezingen. Wy hebben denzelve overlezen, doch vinden dat dit wetsontwerp door de liberaters is opgesteld, niet om de ongelykheid weg te nemen welke door de thans bestaende kieswet wordt gedoogd, maer met het enkel doelwit om hunnen invloed by middel der kiezingen nog veel te vermeerderen. Inderdaed, welke is de ongelykheid die voor den buitenkiezer by de uitoefening van zyn burgerlyk regt bestaet en die de nieuwe kieswet doet verdwynen? Datgene wat eene onregtveerdigheid moet geheeten worden, 't is vooreerst de noodzakelykheid waerin de buitenkiezer wordt gesteld, namentlyk van soms vier, vyf uren ver te reizen en zich aen allerhande kosten bloot te stellen om een regt te kunnen uitoefenen waervoor de stedeling noch reis noch kosten te doen heeft; 't is ten tweeden, het schreeuwend voorregt dat de bewooner eener groote stad geniet en hetwelk bestaet in vier, vyf tot zelfs elf vertegenwoordigers te mogen kiezen, terwyl de landelyke kiezer en deze van eene kleine stad maer een representant naer de Kamer zenden mag; 't is ten derden het groote onregt welk bestaet voor den buitenkiezer, namelyk dat een welhebbende pachter, een man die by eene goede opvoeding een honderd duizend franks fortuin bezit, niet onder de kiezers wordt geteld omdat de grondlasten welke hy voor zyne honderd bunders land betaelt, den proprietaris van dezelve worden aengerekend, terwyl van een anderen kant een ongeletterd werkman, die in de stad een herbergsken open houdt en uit dien hoofde eene patent betaelt voor het verkoop van sterke dranken, een regt mag uitoefenen welk den landman wordt geweigerd. Hewel, heeft de nieuwe wet voor doel die ongelykheden weg te nemen? In 't geheel niet. En daerby zyn de artikelen van die wet, handelende over 't bedrog welk in alle vroegere kiezingen heeft plaets gehad, teenemael krachteloos om dit bedrog te bestryden. Ziehier onder ander tot bewys:

Volgens art. 10 zullen aen den buitenkiezer die naer de stemming komt, de kosten van rytuig of yzeren weg mogen betaeld worden, doch niets van eten of drinken zal hem, met inzicht om invloed op hem uit te oefenen, mogen aengeboden worden, en zulks alweër op straf van 26 tot 200 franks boet. Dit is nog al goed, maer neemt dit artikel de ongelykheid weg welke tusschen den buitenkiezer en den kiezer van de stad bestaet? Ook al niet. En wanneer er nu *ballotage* plaets had, en men voorziet dat de kiezing maer met den avond zal eindigen, dan mag men ook den buitenkiezer die drie, vier uren van zyn huis is en door slechte wegen moet, geen logement aenbieden indien hy aen de tweede stemming deel wil nemen!

Maer wat meer is, men antwoorde op de volgende vraeg: Wat verschil bestaet er tusschen 't betalen van een rytuig om den kiezer te vervoeren en 't betalen van een noenmael? Strekt het eene niet zoo zeer om invloed op den kiezer uit te oefenen als het andere? 'T is dan wel te zien uit het weinige dat wy hier over de nieuwe kieswet neêrschryven, dat de invloed die de liberaters in de kiezingen uitoefenen, en vooral met de buitenkiezers van de stemming af te houden, erger als voren zal bestaen, zoodat de nieuwe kieswet anders niet dan eene *partywet* moet geheeten worden, welke geschikt is om de katholyken van langsom meer buiten alles te stellen en aen de franemaçons het meesterschap over ons landeke al grooter en grooter te doen worden.

Over de planting der kern- en steenvruchtboomen.

Sinds lang zegt en herzegt men dat de planting de aenbelangendste aller werktuigen van den boomkweek uitmaekt. Dit is waer; nogtans, als men vraegt welke de beste omstandigheden zyn die men dient in acht te nemen, krygt men zeer uiteenloopende onderrigtingen ten antwoord: de eenen zeggen dat men moet diep planten; anderen, dat men zooveel wortels mogelyk hebben moet; nog anderen, dat men diepe gaten maken moet, enz.

Wy, die sinds lang ons met den boomteelt bezig houden, steeds zoekende in alles het *waerom* te ontdekken, wy zullen zeggen dat er dry oorzaken zyn die de plantingen der fruitboomen in 't algemeen doen mislukken:

1° De slechte toestand van het onderdeel des afzetsels, als de boom gegriffeld is op eenen stam die niet uit zaed is gewonnen;

2° De verwydering der wortelen op den oogenblik der uitrukking voor de verplanting;

3° De schuinsche hoek die men vormt door de afschaffing van den stam, ter plaets waer men den griffel heeft geplaetst, ten einde aen dezen laetsten toe te laten de voortzetting van den stam te worden.

Indien deze dry omstandigheden door den planter doelmatiglyk gade worden geslagen; indien men stammen in goeden staet heeft, hetzy afzetsels, hetzy stammen uit zaed gewonnen; indien men behoorlyk verzekert dat er geene

---

DE HELLEBURG,

OF DE RESIDENTIE VAN LUCIFER IN HET REUZENGEBERGTE.

Wanneer men van Ratenburg naer Inspruck rydt, kan men het bekoorlyke dal in het graefschap Tyrol, ryk door zyne gebergten, met een enkelen opslag van het oog ontwaren.

De dalbewoners zyn hier zeer bygeloovig; zy gelooven aen heksen, geestverschyningen en toovenaers, zeggen dat de duivel soms onder hen verkeert, en na welgevallen een uit hun midden naer den Helleburg sleept. Honderd van die anecdoten werden my verhaeld. Ik zal slechts een mededeelen, die my het merkwaerdigste toescheen.

In den jare 1780 leefde in dat dal een kloek jongeling, een stout jager, den schoonen Hans genaemd.

Hy waegde den kamp met een ieder, en was steeds overwinnaer. Hy droeg drie vederen op zyn hoed, een aengenomen teeken onder de jongelingen van dien tyd, waermede zy te kennen gaven, dat zy bereid waren met een ieder te stryden. Daer men hem echter nooit had kunnen overwinnen, waegde het ook niemand meer met hem, terwyl men den schoonen Hans voor den besten kampvechter hield. Op de danszael was hy de eerste, die met de schoonste meisjes de ryen doorzweefde. De eer die men hem overal bewees, geschiedde uit vrees van het met dien knaep te kwaed te zullen krygen. Daer zyne verdiensten hoog geprezen werden, liet hy ook niet na de danszael op zon- en feestdagen te bezoeken. Hy bleef daer dan geweenlyk zitten, wanneer het kleppen der kerkklok de anderen tot het gebed uitnoodigde. Zyn grootste genoegen was de jongens uit de buert des nachts te verjagen, wanneer zy voor de vensters hunner geliefden de ladders plaetsten (1). Hy hitste hen aen, veranderde zyne stem en zond hen steeds met bebloede koppen naer huis.

Op eenen schoonen zomernacht verliet hy met dit voornemen al vroeg de danszael. Regt vrolyk, maer niet door den drank bevangen, had hy, alvorens de zael te verlaten, braef gepocht; ja zelfs gezegd, dat hy heden den duivel zou durven tarten om hem te overwinnen. Dit gezegde werd door zyne kameraden berispt. Hans herhaelde het echter andermael en vertrok kort daerna.

Den volgenden morgen vond men hem niet ten zynent, niettegenstaende velen hem nog zeer laet in het dorp gezien hadden. Zyne vrienden doorzochten te vergeefs het dal, maer vonden hem niet. Men hield hem algemeen voor dood. Sommigen vermoedden dat hy in een afgrond nedergestort of in den vloed verdronken zoude zyn. Een grysaerd beweerde, dat de tael, die Hans gebezigd had, niet ongestraft konde blyven, en dat de duivel hem zeker gehaeld had. Men had verschillende gedachten hieromtrent: maer, toen men na verloop van tyd Hans niet weder zag opdagen, verkocht men zyne kleederen, ter bestryding der schulden, die hy in de herbergen had gemaekt. Lang was hy vergeten; reeds lang hadden de geestelyken opgehouden het bepaeld getal missen voor zyne ziel te lezen, toen men, juist den feestdag vieren de op welken Hans voor drie jaren verdwenen was, den knaep voor zyn huis zag zitten. Velen dachten zynen geest te zien en kruisten zich; maer, deze vrees verdween weldra, want toen het reeds middag was, zat Hans nog daer, antwoord gevende, wanneer men tot hem sprak. Vroeger kleurde eene gezonde bloos zyne wangen; thans was hy doodsbleek en had ingevallen kaken. Zyne kleeding was geheel dezelfde als toen hy verdween; morsig, maer niet gesleten. Men reikte hem eenige verversching toe; maer bronwater alleen nam hy aen, zeggende; dat hy dit gedurende zyne afwezigheid had ontbeerd. Men ondervroeg hem hierop naer de oorzaek van zyne afwezigheid, en nu begon hy het volgende verhael:

— Voor drie jaren verliet ik de herberg, in de hoop, eenen kampvechter te zullen aentreffen. Te vergeefs liep ik het dorp rond, maer niemand wilde het met my wagen. Ik vervolgde mynen weg tot aen het reuzengebergte, alwaer ik moediger knapen hoopte aen te treffen. Nu begon ik een ieder uit te dagen, en tot myne groote vreugde werd ik eindelyk door eene stem op eenigen afstand, beantwoord. Ik bevond my toen in eene enge rotskloof. Ik weet niet hoe het kwam; maer toen de stem naderde, werd ik meer en meer beangst. Myn hart sloeg zelfs onrustig; nog sneller echter toen ik plotseling de gestalte eens jagers op my zag aenkomen, die my zeer gespierd toescheen. Ik besloot my goed te verdedigen; doch by den eersten aenval ontzonk my reeds den moed, daer hy my woedend aengreep en hemelhoog ophief. Nu ging het over berg en dal. Ik sidderde en beefde. Toen de jager zulks bespeurde, zeide hy: Waerom hebt gy den duivel uitgedaegd? Zie, nu is hy gekomen om u af te halen. Hadt gy slechts eene zonde meer gepleegd, dan ware het my vergund uw ligchaem te vernietigen; thans echter moet ik u met lyf en ziel tot in den burg der hel brengen. Sinds tusschen het reuzengebergte resideert de oudste onzer beêlzebubs; ongestraft komt gy niet weder uit dit vurige slot.

(1). Dit gebruik onder de dalbewoners, dat nimmer verboden werd, was algemeen. Men noemde het *vensteren*.